

STATENS VEGVESEN
Postboks 8142 Dep
0033 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Thomas Aurdal, 71 25 84 67

Statens vegvesen - Vedtak om tillatelse til mudring og sprenging ved Magerholm fergekai i Ålesund kommune

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har ferdigbehandlet søknaden fra Statens vegvesen, og gir tillatelse til mudring og sprenging ved Magerholm fergekai i Ålesund kommune. Tillatelse med vilkår følger vedlagt.

Vi varsler et saksbehandlingsgebyr på kr 16 400 for behandlingen av søknaden.

Vi viser til søknad av 01.03.2019 om tillatelse til mudring og sprenging ved Magerholm fergekai og til øvrig korrespondanse i saken.

Vedtak

Fylkesmannen i Møre og Romsdal gir med dette Statens vegvesen tillatelse til mudring og sprenging i sjø ved Magerholt fergekai i Ålesund kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i lov av 13.03.1981 om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16 og i medhold av forskrift av 01.06.2004 om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) § 22-6. Fylkesmannen har ved avgjørelsen om tillatelse skal gis og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Det er satt vilkår for tillatelsen. Tillatelse med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i tillatelsene i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringsøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensning, jf. forurensningsloven § 56. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Bakgrunn

Statens vegvesen ønsker å mudre vekk ca. 200 m³ masser over et areal på ca. 200 m² på sjøbunnen ved Magerholm fergekai i Ålesund kommune. Det vil kunne bli aktuelt med noe sprengning for å få løs massene. Deler av massene skal benyttes til plastring, resten vil bli kjørt vekk fra området. Hensikten med tiltaket er å utdype brubåsen slik at fergekaien blir bedre tilpasset nye og større ferger. Tiltaket ønskes utført våren 2019.

Høring

Kopi av søknaden ble sendt til Fiskeridirektoratet, Ålesund kommune og Bergen sjøfartsmuseum for kommentar. Søknaden ble også kunngjort på Fylkesmannens nettsider. Vi mottok følgende uttalelser:

Fiskeridirektoratet (14.03.2019)

Fiskeridirektoratet gjennomgår fiskeriinteressene i sjøområdene ved tiltaksstedet. Et fiskefelt for passive redskaper er registrert i området Hundeiedvik-Tusvika, ca. 2,9 kilometer sørvest for tiltaksområdet. Også i ytre del av Sykkylvsfjorden er det registrert et fiskefelt for passive redskaper, om lag 3,5 kilometer sør for Magerholm. Generelt fiskes det etter krabbe, hummer og leppefisk i strandsonen i hele kommunen. Videre har Havforskningsinstituttet (HI) registrert et lokalt viktig gytefelt for torsk i Storfjorden ved Tusvika. Nærmeste akvakulturlokalitet er ved Gudmundset, ca. 5,9 kilometer øst for tiltaksområdet.

Fiskeridirektoratet finner det ikke sannsynlig at fiskefeltene for passive redskaper vil bli påvirket av tiltaket. De påpeker imidlertid at det er en risiko for påvirkning på gyteområdet for torsk, spesielt fordi tiltakene er planlagt utført i vårmånedene, som er perioden der gyting og gyterelaterte aktiviteter foregår, og fordi det kan bli aktuelt med undervannsprengning. De ønsker at det gjøres en nærmere vurdering av dette.

Fiskeridirektoratet oppgir at de tidlige livsstadiene etter torskens gyting (egg og larver) også er sårbare for sprengning, slam og lignende forurensninger og forstyrrelser. De påpeker at det er viktig å sikre at gytesuksessen ikke påvirkes negativt.

Fiskeridirektoratet påpeker generelle, negative konsekvenser som kan oppstå ved mudring, utfylling og annet arbeid i sjø, som spredning av giftige stoffer dersom det benyttes sulfidholdige bergarter, blakking av sjøvann og nedslamming, spredning av skarpe partikler, spredning av plast og annet avfall og eutrofiering som følge av nitrat tilført fra sprengstoff.

Til sist anbefaler de å kontakte HI for en faglig vurdering av biologiske forhold og anbefaling av tidsvindu for omsøkte tiltak. Videre anbefaler Fiskeridirektoratet bruk av siltskjørt eller tilsvarende under tiltaksarbeider for å redusere partikkelspredning og ønsker at tiltaksaktivitet som et minimum begrenses i perioden januar til og med april av hensyn til gytetorsken. Men torskens ankomst og gyteperioden kan variere fra år til år, derfor ønsker de at tidsvinduet vurderes av HI.

Ålesund kommune (18.03.2019)

Kommunen opplyste på epost at de ikke ser behov for å kommentere søknaden.

Bergen sjøfartsmuseum (22.03.2019)

Sjøfartsmuseet skriver at de ikke kjenner til kulturminner ved Magerholm fergekai som kan bli direkte rammet av tiltakene. Det kan imidlertid ikke utelukkes at det ligger kulturminner i området. De gjør derfor oppmerksom på meldeplikten ved funn av skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminner.

Fylkesmannens vurderinger

Mudring av masser i sjø er regulert av forurensningsforskriften kapittel 22. Forurensningsforskriften § 22-3 fastsetter et generelt forbud mot mudring. Etter søknad kan det imidlertid gis tillatelse til slik aktivitet i medhold av § 22-6. Da sprengning kan forstås som en «forsettlig forflytning av masser» på sjøbunnen, omfattes også denne typen aktivitet av bestemmelsene i forurensningsforskriften kapittel 22. Trykkbølger fra sprengning kan dessuten forstås som en forurensning, og dermed kreve tillatelse etter forurensningsloven § 11. Vi finner at det omsøkte tiltaket også medfører en viss risiko for spredning av forurensninger fra sjøbunnen, og at det derfor er behov for en tillatelse etter forurensningsloven § 11. Ved avgjørelsen har vi lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket ellers vil medføre, jf. forurensningsloven § 11, femte ledd.

Sedimentforurensning i tiltaksområdet

Det er ikke gjort sedimentundersøkelser i tiltaksområdet. På grunn av det omsøkte tiltakets begrensede omfang, har vi ikke krevd at dette skal utføres. Av erfaring vet vi imidlertid at sjøbunnen ved kaianlegg og andre steder som har hatt mye båttrafikk over tid, pleier å være påvirket av miljøgifter som TBT og PAH-forbindelser.

I søknaden er sjøbunnen i tiltaksområdet beskrevet som bestående mest av stein og fjell. Da miljøgifter som regel finnes i finmasser, er vår vurdering at det omsøkte tiltaket kun har et lite potensial for spredning av forurensning. Vi ser ikke behov for omfattende avbøtende tiltak under arbeidet. Tiltaksarbeidene bør imidlertid overvåkes for å ha kontroll på spredningen.

Plastavfall

Tiltakshaver må sørge for at eventuelt plastavfall fra sprengningsarbeider som observeres i vannflaten eller strandsonen etter sprengning blir samlet opp og fjernet.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Fylkesmannen har vurdert tiltaket etter *Lov om naturens mangfold* (naturmangfoldloven) § 8-12. Våre vurderinger har tatt utgangspunkt i informasjon tilgjengelig i Naturbasen og Fiskeridirektoratets kartverktøy, samt informasjon oppgitt i søknaden. Vi mener at den foreliggende kunnskapen er tilstrekkelig til å behandle søknaden, jf. § 8 i naturmangfoldloven.

Naturbasen viser at tiltaksområdet er omgitt av naturtypen *rik edelløvskog*. Naturverdier på land ventes ikke å bli påvirket av tiltaket.

Fiskeridirektoratets kartverktøy viser at tiltaksområdet er del av et større gyteområde for torsk, som går tvers over Storfjorden. Gytefeltet har verdi 3, «lokalt viktig». På motsatt side av fjorden er det også fiskefelt for passive redskaper, men disse har en stor avstand til tiltaksområdet, og ventes ikke å bli påvirket. Se Fiskeridirektoratets høringsuttalelse (oppsummert i et tidligere avsnitt) for en nærmere beskrivelse av fiskeriverdiene i området.

At tiltakene skal utføres i et gyteområde for torsk, gjør at det må tas noen spesielle hensyn. Det er spesielt sprengning som kan medføre uheldige og skadelige forstyrrelser, både på gytefisker under selve gytingen og på de tidlige livsstadiene som følger etter gytingen. Gytingen foregår generelt rundt mars måned, men tidspunktet kan variere noe fra år til år, og alle vårmånedene må betraktes som en sårbar periode fordi også fiskens tidlige livsstadier er sårbare.

Vi har også med i betraktningen at det er viktig av samfunnsmessige hensyn at brubåsen blir tilstrekkelig utdypet i tide, slik at den blir tilpasset de nye og større fergene. Vi mener det er forsvarlig å starte opp med mudring i slutten av mai, jf. vilkår 4.4 i tillatelsen. Eventuell sprengning

bør utsettes så lenge som mulig, og kan tidligst startes opp 1. juni. Sprengladningene må dekkes over med et tilstrekkelig tykt lag med egnet materiale, slik at energien fra sprengningen i minst mulig grad forplantes i vannmassene, jf. vilkår 4.5. Sprengningsarbeid bør dessuten planlegges slik at detonasjonene ikke kommer for tett, noe som kan gi økt stress og forsterke den negative effekten på fisken.

Nøyaktig hvor i det store området som er definert som gytefelt for torsk gyting finner sted, er ikke kjent. Kunnskapen om hvor sårbar gytefisk og tidlige livsstadier er for impulser fra sprenging og lignende aktiviteter, er begrenset. Vilkårene over kan sies å være i tråd med føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9.

Etter § 11 i naturmangfoldloven skal tiltakshaver dekke kostandene ved å hindre eller redusere eventuell skade på naturmangfoldet i et tiltaksområde dersom dette ikke er urimelig med utgangspunkt i tiltakets karakter og den eventuelle skaden. Dette innebærer at tiltakshaver kan pålegges å betale for miljøundersøkelser og kartlegging av naturmangfoldet i tiltaksområdet for å skaffe et større kunnskapsgrunnlag, og at det kan gis pålegg om å iverksette avbøtende tiltak som skal redusere skadene, eller risikoen for skade, på miljøet. I denne saken finner Fylkesmannen det rimelig at tiltakshaver får gjennomført og dekket eventuelle kostnader av avbøtende tiltak slik de blir beskrevet i tillatelsen. De avbøtende tiltakene er også i henhold til § 12 i naturmangfoldloven, der det settes krav til bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder for å unngå eller redusere skader på naturmangfoldet.

Vanndirektivet

Tiltaket skal utføres i vannforekomsten ved navn «Storfjorden-ytre». I Vann-nett har denne vannforekomsten «god» økologisk tilstand, men «ukjent» kjemisk tilstand. Nye inngrep i en vannforekomst kan, ifølge *Forskrift om rammer for vannforvaltningen* (vannforskriften), normalt ikke utføres dersom tiltakene vil medføre en reduksjon av forekomstens økologiske status. Det er ikke sannsynlig at det omsøkte tiltaket vil medføre en slik reduksjon.

Konklusjon

Fylkesmannen i Møre og Romsdal tillater mudring og sprenging etter fastsatte vilkår. Ut fra en samlet vurdering, og med bakgrunn i de vilkårene vi setter for å begrense negativ påvirkning på naturmiljøet, ser vi samfunnsnyttene av det omsøkte tiltaket som større enn eventuelle negative effekter på omgivelsene.

Erstatningsansvar

Tillatelsen fritar ikke for erstatningsansvar for forurensningsskade etter forurensningsloven § 10 og kapittel 8.

Klageadgang

Vedtaket kan klages inn til Miljødirektoratet etter reglene i kapittel VI i forvaltningsloven, av partene i saken eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra avgjørelsen er mottatt. Eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen skal begrunnes, og opplysninger som kan ha innvirkning på saken bør nevnes. Dersom vedtaket påklages, kan Fylkesmannen eller Miljødirektoratet etter forespørsel vedta at vedtaket ikke skal tre i kraft før klagen er endelig avgjort, jf. § 42 i forvaltningsloven. Klagen skal sendes via Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget initiativ beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

Varsel om saksbehandlingsgebyr

Vi varsler at tiltaket vil bli plassert under gebyrsats 7, noe som innebærer et saksbehandlingsgebyr på kr 16 400, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Vår ressursbruk under behandlingen av søknaden er lagt til grunn for gebyrsatsen.

Eventuelle kommentarer til varselet om gebyr må sendes til Fylkesmannen innen 2 uker. Vedtak om gebyr vil bli fattet i eget brev, og vedtaket vil kunne påklages.

Datoer og frister

- Det skal gis oppstartsmelding til Fylkesmannen i Møre og Romsdal når tiltaket settes i gang
- Tillatelsen er gyldig til **31.12.2019**
- Rapport i tråd med vilkår 6.1 i tillatelsen skal sendes til Fylkesmannen i Møre og Romsdal innen 6 uker etter at tiltaket er utført.

Med hilsen

Christian Dahl (e.f.)
fagkoordinator

Thomas Aurdal
Overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Ålesund kommune Postboks 1521 6025 ÅLESUND

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL

Tillatelse til mudring sprenging ved Magerholm fergekai i Ålesund kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov av 13.3.1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11 og i medhold av forskrift 1.6.2004 om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 22 om mudring og dumping i sjø og vassdrag. Det er satt vilkår etter forurensningsloven § 16.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og er gyldig fram til **31.12.2019**.

Tiltakshaver må på forhånd avklare skriftlig med Fylkesmannen i Møre og Romsdal endringer den ønsker å foreta i forhold til opplysninger gitt i søknad eller under saksbehandling, som kan ha miljømessig betydning.

Bedriftsdata:

Bedrift	Statens vegvesen		
Beliggenhet/gateadresse	-		
Postadresse	Postboks 8142 Dep, 0033 Oslo		
Organisasjonsnummer (bedrift)	971032081		
Lokalitet for tiltaket	Magerholm fergekai		
Gårds- og bruksnummer for tiltaket	Gnr. 1 bnr. 7		
Euref 89, UTM sone 32 for mudring	nord: 6924821 øst: 370780		
Kommune tiltaket utføres i	Ålesund		
Saksnummer	Risikoklasse	Anleggsnummer	Tillatelsesnummer
2019/1481	4	1504.0280.01	2019.0309.T

Tillatelse gitt: 08.04.2019	Endringsnummer: -	Sist endret: -
<p>Christian Dahl fagkoordinator</p> <p>Thomas Aurdal overingeniør</p> <p><i>Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.</i></p>		

1. Hva tillatelsen omfatter

Tillatelsen gjelder mudring av ca. 200 m³ masser over et areal på ca. 200 m² ved Magerholm fergekai i Ålesund kommune. Tillatelsen åpner også for at det kan sprenges dersom det viser seg å være nødvendig for å få løs massene.

2. Generelle vilkår

- 2.1 Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknad datert 01.03.2019 med underliggende dokumenter dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Fylkesmannen i Møre og Romsdal.
- 2.2 Forurensningsmyndighetens vilkår skal ikke være til hinder for at andre myndigheter kan stille krav med hjemmel i annen lovgivning.
- 2.3 Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt. Tiltakshaver plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.
- 2.4 Forurensningsmyndigheten, eller den de bemyndiger, skal til enhver tid ha adgang til området for inspeksjon.
- 2.5 Fylkesmannen kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig trekke tillatelsen tilbake, dersom betingelsene gitt i forurensningsloven § 18 er til stede. Fylkesmannen har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidet.
- 2.6 Hvis det viser seg at de omsøkte løsningene med de beskrevne miljøbeskyttende tiltak ikke virker som forutsatt i vilkårene, kan den ansvarlige umiddelbart bli pålagt å sette i gang ytterligere tiltak.
- 2.8 Ved mistanke om eventuelle funn av kulturminner undervegs i arbeidet skal arbeidene stanses og Bergen sjøfartsmuseum kontaktes.

3. Internkontroll, beredskap og varsling

- 3.1 Tiltakshaver skal uten opphold varsle Fylkesmannen om alle unormale forhold som har, eller kan få forurensningsmessig betydning.
- 3.2 Tiltakshaver plikter å ha et oppdatert internkontrollsystem, jf. forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 6. desember 1996. Internkontrollen skal bl.a. sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene.
- 3.3 Tiltakshaver plikter å gjennomføre tiltak for å unngå, eventuelt begrense risikoen for akutte utslipp fra all virksomhet knyttet til dette tiltaket. Slike tiltak skal være basert på en systematisk gjennomgang av alle elementer i tiltaksaktiviteten.
- 3.4 Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og begrense virkningen av akutt forurensning for all virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskapen til den ansvarlige skal stå i et rimelig forhold til

sannsynligheten for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og begrense virkningen av en eventuell forurensning.

3.5 Ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning som følge av virksomheten, skal den ansvarlige varsle i henhold til *forskrift av 09.07.1992 om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning*. Melding om akutt forurensning gjøres til brannvesenet, **telefon: 110** Kystverket har 24 timers vaktberedskap og får meldinger fra brannvesenet om akutt forurensning.

4. Mudring og sprenging

4.1 Fylkesmannen skal varsles når arbeidene starter.

4.2 Tiltaket skal foretas i området som fremgår av kartvedlegg til søknaden.

4.3 Masser som er egnet til gjenbruk på stedet i form av plastring eller lignende, kan benyttes til dette. Mudrede løsmasser fra området kan inneholde miljøgifter fra mangeårig båttrafikk, noe som må tas høyde for når de disponeres.

4.4 Av hensyn til gytefeltet for torsk skal **mudringsarbeid utsettes til etter 17.05.2019** og eventuelle **sprengningsarbeider utsettes til etter 31.05.2019**, slik at uheldige støy- og andre påvirkninger på gytefisk og tidlige livsstadier begrenses.

4.5 Sprengladningene ved eventuell sprenging skal dekkes over/fordemmes med et tilstrekkelig tykt lag med et egnet materiale, slik at energien fra sprengingen i minst mulig grad forplanter seg i vannmassene. For å unngå kumulativ stressrespons hos fisken, må detonasjonene ikke utføres for tett på hverandre.

5. Kontroll og overvåking

5.1 Tiltaksarbeidene må overvåkes visuelt. Dersom det blir gjentakende hendelser med stor oppvirvling og spredning, bør det vurderes tiltak, som mer skånsomme tiltaksmetoder, for å redusere spredningen.

6. Rapportering

6.1 Det skal sendes sluttrapport til Fylkesmannen innen 6 uker etter at anleggsarbeidene er avsluttet. Rapporten skal inneholde:

- Kortfattet beskrivelse av mudringsarbeidet og redegjørelse for hvordan massene som ble tatt opp ble disponert
- Kortfattet beskrivelse av hvordan eventuelt sprengningsarbeid som ble utført
- Beskrivelse av avbøtende tiltak som er gjennomført for å redusere uheldig påvirkning på naturmiljøet.